

**Uchwała Komitetu Psychologii PAN z dnia 27 marca 2015 w sprawie poparcia działań
podejmowanych w celu ograniczenia wykorzystywania zwierząt
w działalności rozrywkowej prowadzonej w cyrkach**

UCHWAŁA

Komitet Psychologii PAN wyraża poparcie dla działań podejmowanych w celu ograniczenia wykorzystywania zwierząt w działalności cyrków. Działalność ta niesie ze sobą szereg zagrożeń dla dobrostanu wykorzystywanych zwierząt oraz kształtowania właściwych postaw wobec zwierząt. Komitet Psychologii PAN wyraża poparcie dla działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, mających na celu wdrożenie społecznej kontroli nad procesem wykorzystywania zwierząt w działalności cyrków, ograniczenie liczby wykorzystywanych zwierząt oraz wprowadzenie mechanizmów wymuszających należytą dbałość o dobrostan tych zwierząt.

Uzasadnienie

Występy cyrkowe z udziałem zwierząt cieszą się dużą popularnością wśród dzieci, które są zachęcane do korzystania z tego typu rozrywki przez rodziców, szkoły, media i najbardziej zainteresowane tym zespoły cyrkowe. Dzieci obserwują na arenie zwierzęta zmuszane do zachowań i wykonywania sztuczek, które nie należą do repertuaru ich zachowań naturalnych. Po występach często oglądają je w ciężarówkach, klatkach czy na uwięzi, co może utrwałać ich przekonanie, że nie ma niczego złego w takim traktowaniu zwierząt w niewoli.

Wiele zwierząt, zwłaszcza dzikich, od młodości poddawanych jest brutalnym metodom tresury, aby wymusić na nich uległość i posłuszeństwo. W sezonie cyrkowym zwierzęta nieustannie transportuje się w ciasnych i ciemnych ciężarówkach do kolejnych miejscowości na trasie. Większość czasu spędzają w ciasnych klatkach bądź na uwięzi, co pozbawia je odpowiedniej przestrzeni do życia, uniemożliwia im zaspokajanie swoich podstawowych potrzeb życiowych, w tym nawiązywanie relacji społecznych z innymi przedstawicielami swojego gatunku.

Kiedy cyrk stacjonuje w danym miejscu, zwierzęta często są uwiązane na krótkim sznurze lub łańcuchu. Również występ na arenie jest dla zwierząt stresujący, ze względu na światła, głośną

muzykę i tłum hałasujących ludzi. Poza sezonem zwierzęta trzymane są w tzw. kwaterach zimowych, często małych i obskurnych pomieszczeniach. U wielu zwierząt cyrkowych takich jak lwy, tygrysy czy słonie można zaobserwować stereotypie, będące manifestacją powstających zaburzeń psychicznych. Przyczyną tych zachowań jest głównie permanentny stres, wynikający z izolacji oraz bardzo małej przestrzeni, w której te zwierzęta są przetrzymywane. Wiele krajów na świecie zakazało wykorzystywania wszystkich, bądź przynajmniej dzikich zwierząt w cyrkach.

Spektakle cyrkowe z udziałem zwierząt są pozbawione walorów edukacyjnych, a także potencjalnie szkodliwe dla procesu wychowania młodych ludzi. Warto wspomnieć, że człowiek szkoli zwierzęta dla osiągnięcia rozmaitych celów, w tym wsparcia działalności rozmaitych służb ratowniczych lub mundurowych, działalności hobbystycznej, przystosowania zwierząt towarzyszących do asystowania osobom z różnymi formami niepełnosprawności, dla potrzeb terapeutycznych, sportowych i poprawiania dobrostanu szkolonych zwierząt. We wszystkich tych formach wykorzystywania i szkolenia zwierząt wartości stojące za podejmowaniem decyzji o użyciu zwierzęcia i podjęciu jego szkolenia mogą taką aktywność uzasadniać. W przypadku działalności cyrkowej osiągnięcie wartości tej działalności (rozrywka dla publiczności oraz wypracowanie zysku dla cyrku) są możliwe do osiągnięcia bez wykorzystywania zwierząt. Ponadto, warunki, w jakich zwierzęta cyrkowe są utrzymywane, czynią ten sektor działalności gospodarczej niezwykle okrutnym i urągającym współczesnym standardom moralnym.

Warszawa, 27 marca 2015r.

Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN

Prof. dr hab. Piotr Oleś